

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร ปีงบประมาณ 2567 รอบ1
เขตสุขภาพที่ 6
ประเด็นที่ : อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี

ประเด็นตรวจราชการ : -

หัวข้อ / ตัวชี้วัด : อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี

1) เป้าหมาย และผลงาน

ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	ผลงาน	
		เขต6	ประเทศ
1. อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 10-14 ปี	0.7	1.48	1.05
2. อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี	21	24.42	21.04
3. ร้อยละการตั้งครรรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี	13	12.43	13.80
4. ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปีที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Modern Methods) หลังคลอดหรือหลังแท้ง	65	69.74	40.43
5. ร้อยละของหญิงไทยอายุน้อยกว่า 20 ปีหลังคลอดหรือหลังแท้งที่คุมกำเนิดได้รับการคุมกำเนิด ด้วยวิธีกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิด/ห่วงอนามัย)	80	77.59	69.26

2) สรุปสถานการณ์

สถานการณ์การคลอดในวัยรุ่นเขตสุขภาพที่ 6 พบอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 10-14 ปี ต่อประชากรหญิงอายุ 10-14 ปีพันคน แนวโน้มคงตัวจากอัตรา 1.46 ในปี 2561 เป็นอัตรา 1.48 ในปี 2567 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย (เป้าหมายอัตรา 0.7) ผลงานอยู่ในลำดับที่ 10 ของประเทศ ต่ำสุดเขตสุขภาพที่ 12 (อัตรา 0.5) สูงสุดเขตสุขภาพที่ 5 (อัตรา 1.73) ส่วนอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคน ลดลงจากอัตรา 45.07 ในปี 2561 เป็นอัตรา 24.42 ในปี 2567 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย (เป้าหมายอัตรา 21) ผลงานอยู่ในลำดับที่ 9 ของประเทศ ต่ำสุดเขตสุขภาพที่ 7 (อัตรา 16.01) สูงสุดเขตสุขภาพที่ 5 (อัตรา 28.98) สำหรับการตั้งครรรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ลดลง จากร้อยละ 16.69 ในปี 2561 เป็นร้อยละ 12.43 ในปี 2567 ผ่านค่าเป้าหมาย (เป้าหมาย ร้อยละ 13) ผลงานอยู่ในลำดับที่ 3 ของประเทศ ต่ำสุดเขตสุขภาพที่ 8 (ร้อยละ 11.32) สูงสุดเขตสุขภาพที่ 12 (ร้อยละ 16.53)

การคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่และวิธีกึ่งถาวร แนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 35.40 ในปี 2561 เป็นร้อยละ 69.74 ในปี 2567 ผ่านค่าเป้าหมาย (ค่าเป้าหมาย ร้อยละ 65) ผลงานอยู่ในลำดับที่ 1 ของประเทศ ต่ำสุดเขตสุขภาพที่ 10 (ร้อยละ 22.03) การคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร แนวโน้มคงตัวจากร้อยละ 77.02 ในปี 2561 เป็นร้อยละ 77.59 ในปี 2567 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย (ค่าเป้าหมาย ร้อยละ 80) ผลงานอยู่ในลำดับที่ 2 ของประเทศ สูงสุดเขตสุขภาพที่ 7 (ร้อยละ 82.28) ต่ำสุดเขตสุขภาพที่ 1 (ร้อยละ 49.07) ซึ่งการคุมกำเนิดโดยเฉพาะการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวรเป็นมาตรการสำคัญในการลดปัญหา และผลกระทบจากการตั้งครรรภ์ซ้ำในวัยรุ่น (ที่มา : HDC adjust ไตรมาสที่ 1 วันที่ 22 มี.ค. 2567)

เขตสุขภาพที่ 6 ขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ปีงบประมาณ 2567 โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัด ครั้งที่ 1 จำนวน 8 จังหวัด
2. ประชุมชี้แจงการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับอำเภอ และมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน (YFHS) จังหวัดสมุทรปราการ และปราจีนบุรี
3. ปรับข้อมูลเครือข่ายรพ.ปลายทางเพื่อดูแล Post Abortion Care ให้เป็นปัจจุบัน 8 จังหวัด 73 แห่ง และรพ.ส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 6 รวมทั้งสิ้น 74 แห่ง
4. ติดตามการขึ้นทะเบียนยา Medabon เพื่อใช้ในการดำเนินงานยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัยตามกฎหมายมาตรา 301 และ 305 โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 4 ม.ค. 2567 และรายงานในคณะกรรมการ MCHB เขตสุขภาพที่ 6
5. จัดโครงการพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน เขตสุขภาพที่ 6 มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 100 คน
6. สื่อสารประชาสัมพันธ์ Teen Club ในสถานศึกษา จำนวน 9 แห่ง ศูนย์การค้า 2 แห่ง

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2567

ลำดับ	ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล	สมุทรปราการ	ชลบุรี	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	ฉะเชิงเทรา	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	เขต	ประเทศ
1.	อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 10-14 ปี ต่อประชากรหญิงอายุ 10-14 ปี 1,000 คน (เป้าหมาย = 0.7)	เป้าหมาย	25,811	37,476	20,972	11,749	5,159	17,135	13,230	15,273	146,805	1,454,565
		ผลงาน	3	11	2	4	1	6	2	5	34	260
		อัตรา	0.12	0.29	0.1	0.34	0.19	0.35	0.15	0.33	0.23	0.18
		อัตรา Adjust	0.66	1.85	0.94	2.24	1.16	2.06	0.77	2.03	1.48	1.05
2.	อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน (เป้าหมาย = 21)	เป้าหมาย	32,056	41,757	21,121	12,994	5,124	18,903	13,625	15,729	161,309	1,547,773
		ผลงาน	88	111	63	71	29	66	46	66	540	5,481
		อัตรา	2.75	2.66	2.98	5.46	5.66	3.49	3.38	4.2	3.35	3.54
		อัตรา Adjust	20.13	24.83	23.83	31.91	28.16	19.34	24.58	31.43	24.42	21.04
3.	การตั้งครรภ์ซ้ำ ในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี (เป้าหมาย = 13)	เป้าหมาย	245	464	251	151	62	203	99	134	1,609	13,061
		ผลงาน	32	55	42	12	8	29	9	13	200	1,803
		ร้อยละ	13.06	11.85	16.73	7.95	12.9	14.29	9.09	9.7	12.43	13.8
4.	ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปีที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Methods) หลังคลอดหรือหลังแท้ง (เป้าหมาย = 65)	เป้าหมาย	327	639	341	218	86	283	132	201	2,227	17,276
		ผลงาน	211	494	151	164	74	236	66	157	1,553	6,985
		ร้อยละ	64.53	77.31	44.28	75.23	86.05	83.39	50	78.11	69.74	40.43
5.	ร้อยละของหญิงไทยอายุน้อยกว่า 20 ปี หลังคลอดหรือหลังแท้งที่คุมกำเนิดได้รับการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิด/ห่วงอนามัย) (เป้าหมาย = 80)	เป้าหมาย	211	494	151	164	74	236	66	157	1,553	6,985
		ผลงาน	154	414	94	136	63	193	44	107	1,205	4,838
		ร้อยละ	72.99	83.81	62.25	82.93	85.14	81.78	66.67	68.15	77.59	69.26

ที่มา : ข้อมูลอัตราการคลอดระดับประเทศ และเขต เป็นข้อมูล HDC adjusted ไตรมาส 1 ใน HDC ณ วันที่ 22 มีนาคม 2567

3) ปัญหา/จุดร่วมที่สะท้อนปัญหา หรือความเสี่ยงต่อความสำเร็จของงาน

- 3.1 หน่วยบริการมีการปรับเปลี่ยนบุคลากรในการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง
- 3.2 ขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของ 5 กระทรวงหลัก และบางกระทรวงไม่เห็นความสำคัญของปัญหา

4) ข้อเสนอเชิงนโยบาย/ข้อเสนอเพื่อปรับปรุงพัฒนา

- 4.1 พัฒนา และยกระดับบริการตามมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน
- 4.2 สร้างการมีส่วนร่วมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับอำเภอ และจังหวัด
- 4.3 ติดตามการขับเคลื่อนกลไกการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นในระดับพื้นที่ เพื่อให้วัยรุ่นได้รับการคุ้มครองดูแลอย่างเหมาะสม

5) ปัจจัยความสำเร็จ

- 5.1 ภาครัฐเครือข่ายมีความเข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน
- 5.2 มีการประชุมคณะอนุกรรมการฯ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการและติดตามแผนการดำเนินงานของภาครัฐเครือข่ายที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง
- 5.3 มีการบูรณาการร่วมกับภาครัฐเครือข่ายทั้งในระดับจังหวัด และอำเภอ ในการติดตามดูแลวัยรุ่นหลังคลอดที่ประสบปัญหา และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงลึก เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นต่อไป

6) ประเด็นที่ควรกำกับติดตามการตรวจราชการ

- 6.1 การลดอัตราการคลอดมีชีพในหญิง อายุ 10-14 และ อายุ 15-19 ปี
- 6.2 การคุมกำเนิดหลังคลอด มุ่งเน้นการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร
- 6.2 การติดตามเยี่ยมหลังคลอดบูรณาการร่วมกับเครือข่าย ดูแลครอบคลุมด้านสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการสังคม

ผู้รายงาน : นางนงลักษณ์ สุขเอี่ยม

ตำแหน่ง/หน่วยงาน : พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ ศูนย์อนามัยที่ 6

เบอร์ติดต่อ : 0914612266

E-mail : pungluck7580@gmail.com

วัน/เดือน/ปี : 1 เมษายน 2567

ผู้ตรวจรายงาน : นางศิริพร จริยาจิรวัฒนา

ตำแหน่ง/หน่วยงาน : นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ ศูนย์อนามัยที่ 6

วัน/เดือน/ปี : 1 เมษายน 2567

โทร : 089-4088711

E-mail : ptana07@gmail.com